

KLAGANDE

Västra Götalandsregionen
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Ombud: Advokat Roger Hagman
Advokatfirman Roger Hagman AB
Box 3460
103 69 Stockholm

MOTPART

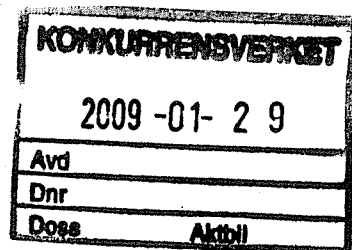
Svensk Hälsovårdsförvaltning AB, 556384-9339
Kungsgatan 32
411 19 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Vänersborgs dom den 19 augusti 2008 i mål nr 1385-08, se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagarna (1992:1528 och 2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

Västra Götalandsregionen, nedan kallat **VGR**, yrkar i första hand att kammarrätten undanröjer länsrättens dom såvitt avser domslutets första och andra stycke att undanröja VGR:s beslut att dels avbryta upphandlingen, dels teckna nytt vårdavtal med Capio Axessakuten AB samt lämnar ansökan om överprövning utan bifall i dessa två delar. I andra hand yrka VGR att kammarrätten lämnar ansökan om överprövning utan bifall såvitt avser beslutet att avbryta upphandlingen och återförvisar frågan om VGR:s avsiktsförklaring att teckna avtal med Capio Axessakuten AB är förenlig med upphandlingslagen till prövning av länsrätten. – VGR ifrågasätter domslutets utformning och gör gällande att en förvaltningsdomstol i ett överprövningsmål inte kan bestämma att upphandlingen ska

fortsätta enligt plan. Vad länsrätten borde ha fastställt – sett från länsrättens domskäl – var att VGR inte ägt avbryta upphandlingen.

VGR åberopar som grund, utöver vad den anfört i länsrätten, bl.a. följande. Såväl EG-domstolen som Regeringsrätten har slagit fast att ett avbrytande av en upphandling inte är begränsat till undantagssituationer eller situationer när det föreligger tungt vägande skäl. Länsrättens bedömning i denna del är därför felaktig. Samma gäller länsrättens tolkning att principen om transparens förutsätter att den upphandlande enheten lämnar upplysningar om det som eventuellt kan leda till upphandlingens avbrytande. Varken EG-domstolen eller Regeringsrätten har gett uttryck för att en upphandlande enhet redan i anbudsförfrågan ska redovisa samtliga omständigheter som kan leda till att en upphandling kan komma att avbrytas. Det ligger i sakens natur att vissa förutsättningar för fullföljd av en upphandling är kända vid påbörjandet av densamma medan andra inte är kända. Om en okänd eller ändrad förutsättning visar sig under upphandlingens gång och den har betydelse för upphandlingens fullföljd ligger det likaså i sakens natur att den upphandlande myndigheten ska ha en möjlighet att avbryta upphandlingen, givetvis inom de ramar som EG-domstolen slagit fast. Exempelvis kan den upphandlande myndighetens behov eller förutsättningar att upphandla enligt anbudsförfrågans förutsättningar ha förändrats efter det att upphandlingen påbörjats (jfr EG-domstolens dom i mål C-244/02). VGR:s upphandling påbörjades i november 2007 och VGR saknade då all kännedom om innehållet i såväl de statliga utredningarna som idéskissen. De förutsättningar som föranledde beslutet att avbryta upphandlingen blev VGR varse först under våren 2008. Med den nya modellen för vårdval kommer VGR inte att inom primärvården ha behov av särskilt upphandlade jourenheter motsvarande en sådan som efterfrågas i den nu avbrutna upphandlingen.

Svensk Hälsovårdsförvaltning AB (SH) anser att kammarrätten ska avslå överklagandet och anför bl.a. följande utöver vad bolaget åberopat i länsrätten. I anbudsunderlagets avtalsvillkor finns en reservation i form

av en klausul rubricerad "omförhandling" för sådant som ändrade förutsättningar: "Om det under avtalsperioden skulle inträffa väsentliga förändringar i förutsättningarna för ingånget avtal äger endera parten rätt att påyrka omförhandling. Sådana väsentliga förändringar kan vara nya lagar och förordningar eller medicinsk praxis avseende den vård som avtalet omfattar. Omförhandling skall begäras skriftligt så snart orsak härför föreligger". Detta är en klausul som VGR rutinmässigt använt i alla tider, t.ex. i det senaste avtalet den 29 januari 2008 med Capio Axessakuten rörande den aktuella jourverksamheten dnr HSN 5-121-2003 (15), dvs. det är överenskommelse/tilläggsavtal nummer 15 utgående från grundavtalet från 2001. VGR hävdar att dess olägenheter skulle bli stora vid en genomförd upphandling, ett stort systemskifte står för dörren, stora och oöverstigliga kostnader skulle kunna bli följden av tvingande omförhandlingar där VGR skulle stå svagt på grund av låsning i lång avtalstid. Detta är helt osakligt. Det finns i Sverige ca 250 primärvårdsuppdrag oftast upphandlade enligt LOU. Detta motsvarar ca 25 procent av primärvård till ett värde av ca 7 miljarder kr. Avtalen rullar, med ny upphandling eller ibland omförhandling vart 4-6 år. Samtliga dessa 250 avtal kan komma att justeras då man inför ett vårdvalssystem. Olägenheterna för VGR att behöva överväga justering/omförhandling av ytterligare ett primärvårdsavtal utöver det 25-tal som man redan har, kan på intet sätt mätas med de olägenheter som drabbat anbudsgivarna i den avbrutna upphandlingen. Det är inte bara enskilda leverantörer som riskerar att drabbas. Det handlar framför allt om att upprätthålla grundläggande principer om ett rättsrådigt system, transparens, förutsägbarhet och fri konkurrens. Det är uppenbart att VGR i den aktuella upphandlingen av ett flertal redovisade och inte redovisade skäl kommit att ångra sig. Men som leverantör får man inte ångra eller ändra sig, "endast vid uppenbara felskrivningar" får justering ske. Annars är man bunden av sitt anbud och har ingen juridisk möjlighet att dra sig ur. Att den starkare parten i en upphandling, VGR i detta fall, skulle ges en ensidig rätt att ångra sig med hänvisning till en eventuell kommande lagstiftning är orimligt. – SH lider skada genom att VGR avvisat SH:s anbud och i stället bestämt att göra

direktupphandling exklusivt med annan anbudsgivare, Capio Axessakuten AB. Direktupphandlingens omfattning 28 – 56 miljoner kr överskrider kraftigt de gränser som enligt LOU gäller för direktupphandling. Någon akut och oförutsedd situation föreligger inte på så vis att direktupphandling utanför alla regler måste ske.

VGR gemämler följande. Den omförhandlingsklausul som motparten åberopat är över huvud taget inte tillämplig på den i målet aktuella situationen med införande av VG Primärvård. Klausulen är tänkt för ändrade förutsättningar under avtalstiden. Därutöver förutsätts enligt omförhandlingsklausulen att överenskommelse i samförstånd nås, i annat fall kan avtalet inte ändras. Med anledning av vad SH anført om pågående avtal och om omförhandlingsmöjligheter förtjänar att understrykas att det inte finns något skäl för VGR att med öppna ögon ingå ett avtal om VGR på goda grunder kan anta att förutsättningarna för ett avtal enligt anbudsförfrågans villkor inte längre föreligger. Hur redan slutna avtal ska hanteras är en helt annan sak. – Landstingsfullmäktige har inte som planerat fattat något beslut i december 2008 om införande av VG Primärvård utan kommer med några månaders fördröjning att ta ställning till förslaget för införande den 1 oktober 2009. Någon förändring i den breda politiska uppslutningen bakom VG Primärvård har emellertid inte skett. Den omständigheten att införandet skjutits fram någon tid under 2009 innebär inte att förutsättningarna för att avbryta upphandlingen av femårsavtalet avseende jourmottagning förändrats.

DOMSKÄL

Regeringsrätten uttalade i dom den 18 juni 2008 (RÅ 2008 ref. 35) följande. I målet C-92/00 anförde EG-domstolen med hänvisning till sin dom i målet C-27/98, Fracasso och Leitschutz att gemenskapsreglerna om offentlig upphandling inte medför att en upphandlande enhets befogenhet att avstå från en upphandling föreligger endast i undantagsfall eller när det föreligger tungt vägande skäl. I målet fann domstolen vidare

att de upphandlande enheterna är skyldiga att följa de grundläggande reglerna i fördraget i allmänhet och principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet i synnerhet när de beslutar att återkalla en upphandling. Vidare uttalade domstolen att den överprövning som ska göras inte får begränsas till att endast omfatta frågan om beslutet är av godtycklig art. – Någon klar och entydig praxis angående vad som kan utgöra sakligt godtagbara skäl för ett avbrytande har ännu inte utbildats.

För att bedöma den i målet aktuella frågan om VGR visat godtagbara skäl för att avbryta upphandlingen är enligt kammarrättens mening följande förhållanden av intresse.

Den 1 november 2007 gick VGR ut med en anbudsinbjudan för upphandling av "Jourmottagning Centrala Göteborg". Denna utgjorde en del av en större upphandling och skulle genomföras som en icke direktivstyrd förenklad upphandling enligt 6 kap. LOU (1992:1528). Tiden för att ge in anbud löpte ut den 18 februari 2008.

Den 29 februari 2008 lade en statlig utredning fram betänkandet LOV – Lag Om Valfrihetssystem (SOU 2008:15). Utredningen hade tillsatts under våren 2007 med uppdrag att utreda förutsättningarna för ökad valfrihet när det gäller vård, omsorg, stöd och service inklusive särskilt boende som ges till äldre och personer med funktionshinder enligt socialtjänstlagen. Den 19 december 2007 beslöt regeringen genom tilläggsdirektiv att utredningen skulle utreda om det fanns förutsättningar för att också inom hälso- och sjukvården använda den upphandlingsmodell för valfrihetssystem som utarbetats för äldre- och handikappomsorgen. På grund av tilläggsdirektiven beviljades utredningen två månaders förlängd tid för redovisning av uppdraget, dvs. till och med utgången av februari månad 2008. Det förslag om valfrihetssystem som lades fram baseras på ett frivilligt åtagande från kommun respektive landsting att använda sig av systemet.

Vid denna tid utarbetades inom VGR ett eget förslag att regionen skulle åta sig att tillämpa valfrihetssystemet. Förslaget lades fram i början av april 2008 i form av en idéskiss som underlag för remissförfarande inom regionen och med planerat genomförande under andra kvartalet 2009.

I juni 2007 hade regeringen beslutat att tillkalla en särskild utredare med uppgift att lämna förslag på hur patientens ställning och inflytande över sjukvården kunde stärkas. Utredningen överlämnade i april 2008 sitt delbetänkande Vårdval i Sverige (SOU 2008:37) där det föreslogs ändringar i hälso- och sjukvårdslagstiftningen med innebörd att ett vårdvalsystem i primärvården skulle vara infört i samtliga landsting vid utgången av år 2009.

Beslutet att avbryta den i målet aktuella upphandlingen fattades den 29 maj 2008.

Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) har numera antagits av riksdagen och trätt i kraft den 1 januari 2009. Med utgångspunkt i betänkandet Vårdval i Sverige har regeringen den 4 december 2008 lagt fram ett förslag (prop. 2008/09:74) om införande av ett obligatoriskt valfrihetssystem inom primärvården. Detta har ännu inte hunnit bli föremål för beslut av riksdagen.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Genom rättspraxis är det klarlagt att en upphandlande myndighets befogenhet att avstå från att fullfölja en upphandling inte är förbehållet undantagsfall eller då det finns tungt vägande skäl. Av vad som redovisats ovan framgår att den primära hälso- och sjukvården med mycket kort beredningstid kom att omfattas av det förslag till valfrihetssystem som vid tidpunkten för anbudsinbjudan den 1 november 2007 endast var planerat att gälla för kommunala insatser enligt socialtjänstlagen åt äldre och

funktionshindrade. Med detta utvidgade tillämpningsområde har lagen numera trätt i kraft, således redan före den avtalsperiod (1 mars 2009 – 28 februari 2014) som avsågs i upphandlingen. Vid den tidpunkt då upphandlingen avbröts hade den av regeringen tillsatta utredningen i betänkandet Vårdval i Sverige tillkännagett en viljeinriktning att genom ett obligatorium för landstingen öka patientens inflytande på valet av vårdgivare inom primärvården. Den i målet aktuella jourmottagningen tillhör denna sektor. Till detta kommer att VGR för egen del planerat att tillämpa LOV trots att lagen dittills endast var avsedd som ett frivilligt verktyg för kommuner och landsting. – Mot den angivna bakgrunden anser kammarrätten att sjukvårdshuvudmannen vid avbrytandebeslutet stod inför ett betydande systemskifte för primärvårdens del.

I betänkandet Vårdval i Sverige, där lagändringarna har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2009, är angivet att entreprenadavtal om primärvård som ingåtts före ikraftträdandet ska fortsätta att gälla för den tid som överenskommits i avtalet men att avtal om förlängning av sådana avtal inte får träffas efter utgången av år 2009. Kammarrätten finner det inte försvarbart att i strid mot denna uttalade viljeinriktning träffa ett femårigt avtal med en löptid som tar sin början först efter systemskiftet.

Den i avtalsförslaget angivna omförhandlingsklausulen påverkar inte denna bedömning. Klausulen avser inte förändringar som varit kända före avtalets ingående. Det förhållandet att vissa landsting valt att inte tillämpa LOV så länge det endast är frivilligt eller att VGR själv valt att för några enheter i primärvården fullfölja påbörjad upphandling enligt LOU påverkar inte heller bedömningen.

Kammarrätten finner sammanfattningsvis att VGR haft sakligt godtagbara skäl för att inte fullfölja upphandlingen av Jourmottagning Centrala Göteborg.

Vid denna utgång aktualiseras VGR:s följdbeslut den 29 maj 2008 att uppdra åt sjukvårdschefen att teckna vårdavtal med Capio Axessakuten

AB om jourmottagning vid Närsjukvårdsenheten i centrala Göteborg under maximalt två gånger sex månader. Beslutet omfattades av SH:s ansökan hos länsrätten om överprövning men har inte prövats i sak av länsrätten. Med hänsyn till instansordningsprincipen bör länsrätten som första instans göra denna prövning. Målet i den delen ska därför överlämnas dit.

DOMSLUT

Kammarrätten upphäver länsrättens dom såvitt avser domslutets första och andra stycke och avslår SH:s ansökan om överprövning av beslutet att avbryta upphandlingen av Jourmottagning Centrala Göteborg.

Kammarrätten återförvisar målet till Länsrätten i Vänersborg för prövning i sak i den del som avser VGR:s beslut att teckna avtal med Capio Axessakuten AB.

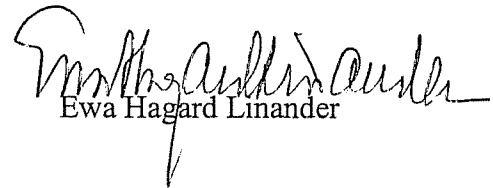
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Formulär 1 (bilaga B)

Göran Bodin

Ann-Marie Holmstedt

referent

Ewa Hagard Linander

Bilaga A

SÖKANDE

Svensk Hälsovårdsförvaltning AB, 556384-9339
Kungsgatan 32
411 19 Göteborg

MOTPART

Västra Götalands läns landsting
(Västra Götalandsregionen, VGR)
462 80 Vänersborg

Ombud: Advokat Roger Hagman
Advokatfirman Roger Hagman AB
Box 3460
103 69 Stockholm

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagarna (1992:1528 och 2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Länsrätten undanröjer Västra Götalands läns landstings beslut den 29 maj 2008 att avbryta upphandlingen av "Journottagning Centrala Göteborg", dnr SN 412-2007, och bestämmer att upphandlingen ska fortsätta enligt ursprunglig plan.

Länsrätten undanröjer Västra Götalands läns landstings beslut den 29 maj 2008 att teckna nytt vårdavtal med Capio Axessakuten AB om journottagning vid Närsjukvårdsenheten i centrala Göteborg.

Länsrätten prövar inte yrkandet att länsrätten ska förbjuda Västra Götalands läns landsting att framgent göra direktupphandlingar i strid med LOU.

Genom denna dom upphör länsrättens interimistiska beslut den 9 juni 2008 att gälla.

Dok.Id 53876

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1060 462 28 Vänersborg	Residensgatan 23	0521-27 03 00 E-post: lansrattenivanersborg@dom.se	0521-27 03 80	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-16:00

BAKGRUND

Västra Götalands läns landsting (Västra Götalandsregionen, nedan kallat VGR) genomförde en offentlig upphandling av "Journottagning Centrala Göteborg", dnr SN 412-2007. VGR beslutade den 29 maj 2008 dels att uppdra åt hälso- och sjukvårdschefen att avbryta ifrågavarande upphandling, dels att uppdra åt hälso- och sjukvårdschefen att teckna nytt vårdavtal med Capio Axessakuten AB (nedan kallat Capio) om journottagning vid Närsjukvårdsenheten i centrala Göteborg, i nuvarande lokaler på S:a Allégatan, om sex månader med möjlighet till förlängning med sex månader. I skrivelse till anbudsgivarna den 30 maj 2008 meddelade VGR att upphandlingen avbrutits "i avvaktan inför ny lagstiftning och VGR:s regler för VG Primärvård".

Länsrätten beslutade den 9 juni 2008 att VGR inte får teckna nytt vårdavtal med Capio om journottagning vid Närsjukvårdsenheten i centrala Göteborg förrän länsrätten meddelar något annat.

YRKANDE M.M.

I ansökan om överprövning yrkar Svensk Hälsovårdsförvaltning AB (SH) att länsrätten ogiltigförklarar avbrytandet av upphandlingen och bestämmer att den ska slutföras enligt ursprunglig plan. I andra hand yrkar SH att upphandlingen görs om i enlighet med nya förutsättningar. Vidare yrkar SH att länsrätten förbjuder VGR att framgent göra direktupphandlingar i strid med LOU. SH anför bl.a. följande. VGR:s motivering att "i avvaktan inför ny lagstiftning" avbryta upphandlingen är inte giltig. Det aviserade fria vårdvalet kommer på intet vis att minska behovet av en journottagning av det slag som upphandlingen avser. Andra landsting som redan infört vårdvalsystem, t.ex. Hallands och Stockholms, förlänger och upphandlar journot-

tagningar löpande. Den aktuella upphandlingen lämnar inga täckande garantier rörande patienttillströmningar. Kommer inga patienter står uppdragsgivaren endast för en mycket liten kostnadstäckning. Uppdragstagaren står för den stora risken. SH lider skada genom att VGR avvisat SH:s anbud och istället bestämt att genomföra en direktupphandling med Capio. Direktupphandlingen omfattar > 28 MSEK – 56 MSEK och överskrider kraftigt de gränser som enligt LOU gäller för direktupphandling. Någon akut och oförutsedd situation finns inte på så vis att direktupphandling utanför alla regler måste ske.

VGR bestrider bolagets yrkanden och anför bl.a. följande. Av rättspraxis framgår att ett beslut att avbryta en påbörjad upphandling inte begränsas till allvarliga omständigheter eller undantagsfall. På goda grunder kan det antas att det inom en nära framtid kommer att genomföras väsentliga förändringar i lagstiftningen för vården. Den 29 februari 2008 överlämnade Frittvalutredningen betänkandet ”LOV att välja – Lag Om Valfrihetssystem” (SOU 2008:15) till regeringen. Utredningen föreslår att en ny lag om valfrihetssystem, LOV, ska vara ett alternativ till LOU och kunna tillämpas på bl.a. hälso- och sjukvårdstjänster. Den föreslagna lagen är tänkt att fungera som ett frivilligt verktyg för de kommuner och landsting som vill överlåta valet av utförare av vård- och omsorgstjänster till brukaren. Myndigheten avgör således om man ska tillämpa LOV, och i så fall, för vilka tjänster. Landsting och kommuner kommer att ges möjlighet att godkänna vårdgivare och en rätt för medborgare att fritt välja bland dessa godkända vårdgivare. Det är fråga om mycket stora och ingripande förändringar som föreslås. Förslagen kan komma att träda i kraft redan den 1 januari 2009, dvs. före det att avtalstiden i den avbrutna upphandlingen skulle ha börjat. Förutom den ändrade lagstiftningen har VGR den 2 april 2008 presenterat ett förslag till bl.a. vårdvalsmodell (VG Primärvård) med koppling till den i betänkandet föreslagna lagstiftningen om valfrihetssystem, LOV. Beslut kommer att tas i slutet av detta år, dvs. även det före det att avtalstiden i den avbrutna upp-

handlingen skulle ha påbörjats. Tanken är att genomförandet av ett valfrihetssystem inom VGR:s område beräknas kunna påbörjas under andra kvartalet 2009. För att lösa ett femårigt avtal efter en mycket kort avtalstid kan VGR tvingas utge en betydande ersättning. Alternativet vore att låta avtalet löpa vidare, vilket inte är någon lämplig lösning med tanke på de stora förändringar som de föreslagna ändringarna kommer att medföra för VGR:s hela primärvårdsverksamhet och inte minst för patienterna. Det vore direkt olämpligt om den verksamhet som den avbrutna upphandlingen omfattade inte kunde inordnas i den planerade nya verksamheten VG primärvård. I avtalsvillkoren i den avbrutna upphandlingen skulle vårdenheten som ersättning ha uppburit en fast och en rörlig ersättning per besök. Denna ersättningsmodell skulle ha medfört väsentligt högre kostnader för VGR än den som föreslås i VG Primärvård och som bygger på fri konkurrens förutsatt att de av VGR högt ställda kraven på vårdenheten uppfylls. Den fastställda ersättningen enligt VG Primärvård kommer att gälla oavsett antal besök och tid på dygnet när vården ges. På grund av oförutsedda omständigheter föreligger synnerliga skäl för att under en kortare övergångsperiod direktupphandla jourverksamhet av Capio. VGR och dåvarande Axess Elisabethsjukhuset AB träffade den 18 maj 2001 avtal om jourverksamhet. Avtalet gällde för tiden den 1 december 2001 – 30 september 2006 med möjlighet till förlängning till som längst den 30 september 2008. Möjligheten till förlängning har utnyttjats. Avtalet har av Axess Elisabethsjukhuset AB överlåtits på Capio. Med anledning av den nu aktuella upphandlingen, som påbörjades den 1 november 2007, kom VGR den 29 januari 2008 överens med Capio att förlänga tidigare gällande vårdavtal t.o.m. den 28 februari 2009. Vården bedrivs i Capios lokaler på Södra Allégatan 6 i Göteborg. VGR har hamnat i en situation där det på grund av oförutsedda omständigheter inte är praktiskt möjligt att i konkurrens upphandla ett nytt vårdavtal för jourverksamhet under den korta övergångsperiod som det är fråga om. Behovet av särskilt upphandlad jourverksamhet kommer på goda grunder att upphöra under år 2009. Införandet av VGR:s föreslagna

vårdvalsmodell bland godkända vårdgivare kommer med största sannolikhet att ske successivt under nästa år. VGR räknar med att införandet ska vara klart i slutet av nästa år. VGR håller för uteslutet att någon leverantör i konkurrens med befintlig leverantör, Capio, skulle vara beredd att starta upp en verksamhet av den omfattning som framgår av anbudsfrågan i den avbrutna upphandlingen och etablera sig i nya lokaler i centrala Göteborg för att kort därefter låta den avtalade verksamheten upphöra. Kostnaderna skulle bli mycket höga. Capio har väl inarbetade rutiner som det inte finns skäl att bryta för ett kortvarigt avtal med annan leverantör på sex – tolv månader. Om det skulle visa sig att de föreslagna ändringarna och nyheterna inte kommer att genomföras kommer VGR naturligtvis att upphandla den jourverksamhet som inte bedrivs i egen regi i konkurrens.

DOMSKÄL

Gällande bestämmelser m.m.

Lagen (1992:1528) om offentlig upphandling har upphört att gälla med verkan fr.o.m. den 1 januari 2008 och har ersatts av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Enligt övergångsbestämmelserna till 2007 års lag ska dock 1992 års lag alltjämt tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet. Vad gäller den avbrutna upphandlingen ska således 1992 års lag tillämpas, eftersom upphandlingen påbörjades före den 1 januari 2008.

Enligt 1 kap. 4 § 1992 års LOU ska upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn.

I betänkandet LOV att välja – Lag Om Valfrihetssystem, (SOU 2008:15, s. 15 och s. 24) anges bl.a. följande. Utredaren föreslår att en ny lag, lag om

valfrihetssystem, LOV, införs. Lagen är avsedd att fungera som ett frivilligt verktyg för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva verksamhet som drivs i egen regi för att därigenom överlåta valet av utförare till brukaren. Den föreslagna lagen är ett alternativ till lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, och kan tillämpas på hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster enligt bilaga 3, B-tjänster, kategori 25 i LOU. – Förslaget om ny lag om valfrihetssystem medför, enligt utredarens mening, inte några påtagliga ekonomiska konsekvenser för de myndigheter som väljer att tillämpa den. För domstolsväsendet däremot kan lagen förväntas ha en besparande verkan.

Länsrätten gör följande bedömning

Avbrytande av en upphandling får ses som ett undantagsförfarande. När den upphandlande enheten väljer att påbörja en upphandling bör förfarandet vara så förberett att det med hög grad av sannolikhet kan leda till att någon av anbudsgivarna på de i förfrågningsunderlaget angivna grunderna får kontraktet. Kravet på förutserbarhet (transparans) förutsätter att den upphandlande enheten lämnar upplysningar om det som eventuellt kan leda till upphandlingens avbrytande.

Som skäl för att besluta om avbrytande av upphandlingen har VGR åberopat att betänkandet, ”LOV att välja – Lag Om Valfrihetssystem”, och VGR:s eget förslag till vårdvalsmodell, VG Primärvård, kom efter det att upphandlingen påbörjades. VGR gör gällande att de föreslagna ändringarna kommer att medföra stora förändringar för VGR:s hela primärvårdsverksamhet och för patienterna och att det därför inte är någon lämplig lösning att teckna ett avtal om jourmottagning i centrala Göteborg. Förslaget till lag om valfrihetssystem kommer emellertid att vara ett frivilligt verktyg för landsting och kommuner. Även om utredningens förslag genomförs kommer VGR således att kunna välja om och när man vill använda sig av detta verktyg.

Länsrätten finner att möjligheten för en upphandlande enhet att på grundval av enbart ett förslag till en ny lag från en statlig utredning avbryta en upphandling får anses vara begränsad. Även om det vid beslutet om att avbryta upphandlingen skulle finnas ett beslut från riksdagen om ny lag i enlighet med utredningens förslag utgör de skäl VGR åberopat i sak inte sakligt godtagbara skäl för att avbryta upphandlingen. Beslutet den 29 maj 2008 att avbryta upphandlingen ska därför undanröjas och upphandlingen fortsätta enligt ursprunglig plan. Av detta följer att det inte finns skäl att i sak pröva följdbeslutet samma dag att teckna nytt vårdavtal med Capio Axessakuten AB. Även detta beslut ska undanröjas.

Länsrätten kan inte lagligen förbjuda VGR att framgent göra direktupphandlingar i strid med LOU.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1 B)

Rolf Samuelsson

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

